Spracovanie pripomienok zo zaslaných stanovísk k zámeru– „Dekontaminácia a spracovanie nemocničného odpadu v zariadení STERILWAVE – SPITALEX s. r. o.

EKOS PLUS s.r.o. Zámocké schody 2/A, 811 01 Bratislava
+421 917 900 501
www.ekosplus.sk ekosplus@ekosplus.sk

1. **Vyjadrenie k doručenému stanovisku Odd.SZaOH/6675/2023/65074, zo dňa 30.10.2023, z Mesta Považská Bystrica**

Mesto Považská Bystrica žiada, aby zo strany Ministerstva životného prostredia SR, ako aj ďalších príslušných orgánov, bolo vykonané dôsledné posúdenie všetkých aspektov navrhovanej činnosti a akéhokoľvek možného dopadu navrhovaného zámeru na kvalitu životného prostredia a života obyvateľov mesta Považská Bystrica.	Navrhnutá podmienka bola premietnutá do posudzovania vplyvov na životné prostredie. Dňa 14.12.2023 bol vydaný rozsah hodnotenia pre vypracovanie správy o hodnotení, v ktorej je premietnutá požiadavka na dôsledné posúdenie všetkých aspektov navrhovanej činnosti a dopadu na kvalitu životného prostredia a života obyvateľov mesta Považská Bystrica. Celý navrhovaný zámer prebehne riadnym procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie, v zmysle Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zabezpečí splnenie požiadavky.
Taktiež žiada, aby bolo dodržané, že v navrhovanom zariadení nebudú spaľované, resp. spracovávané časti ľudských tiel (orgány, amputované končatiny a pod.), v dôsledku jeho činnosti nedôjde k zvýšeniu intenzity ťažkej nákladnej dopravy na území mesta a investor bude v prípade realizácie zámeru povinný zabezpečiť maximálne možné opatrenia na predchádzanie negatívnym vplyvom na okolité prostredie, vrátane vzniku zápachu.	V správe o hodnotení v kapitole *A.2.9 Opis technického a technologického riešenia* je presne vymedzené aké odpady sa budú v zariadení spracovávať. Nebudú spracovávané žiadne časti a orgány tiel, ale z kategórie 18 01 02 len krvné vaky alebo krvné konzervy. Rovnako nepôjde o spracovávanie „vysoko infekčného“ odpadu. Odpady z kategórie 18 01 03 budú len z pracovísk, kde nie je možná kontaminácia biologickým činiteľom III. a IV. kategórie a pôjde len o odpady s vlastnosťou infekčnosť HP 9, rizikovej skupiny I. a II. (charakterizovaných ako „I. - nízke individuálne riziko a riziko pre spoločnosť a II. - mierne individuálne riziko, nízke riziko pre spoločnosť). V správe o hodnotení v kapitole C.*3.4 Vplyv na ovzdušie* je vyhodnotený nárast dopravy, ktorý vznikne realizáciou navrhovanej činnosti. Nárast intenzity dopravy bude vzhľadom na aktuálnu frekvenciu minimálny. V porovnaní z dostupných dát (Celoštátne sčítanie dopravy z roku 2015) dôjde k nepodstatnému navýšeniu oproti poslednému dostupnému aktuálnemu stavu pre

	najfrekventovanejšiu trasu NsP PB – priemyselný areál. Aj pre najmenej frekventovanú časť trasy, z pohľadu nákladných vozidiel (pred NsP Považská Bystrica) činí navýšenie približne 0,2%. V rámci prepravy bude používaná nákladná doprava a nie ťažká nákladná doprava. Tá bude spĺňať všetky požiadavky ADR. Zároveň 80% z celkovej dopravy bude tvoriť preprava vozidiel kategórie N1. Všetky potrebné opatrenia na zamedzenie potenciálneho vzniku negatívnych vplyvov z činnosti sú uvedené v kapitole *C.4 4. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie*. Zároveň opatrenia vychádzajú aj so samotného opisu technologickej činnosti, ktorý v sebe priamo nesie bezpečnostné prvky a techniky, ktoré zamedzujú negatívnym vplyvom na životné prostredie (*A.2.9 Opis technického a technologického riešenia)*.
Záverom Mesto Považská Bystrica uvádza, že v nijakom prípade nesúhlasí a nebude súhlasiť s vybudovaním akéhokoľvek zariadenia na spaľovanie odpadov na svojom území.	Podaný zámer nie je na realizáciu spaľovne nebezpečných odpadov, ani nijakým spôsobom nebude pracovať so spaľovaním. Zariadenie funguje na princípe mechanickej úpravy (rozomletie odpadu) a mikrovlnného žiarenia (zbavenie nebezpečnej vlastnosti – infekčnosti).

2. Vyjadrenie k doručenému stanovisku OU-PB-OSZP-2023/013728-002, zo dňa 16.10.2023, z Okresného úradu Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej vodnej správy.

Charakter navrhovanej činnosti vytvára predpoklad zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami. Zaobchádzanie s nimi upravuje § 39 vodného zákona, podľa ktorého ten, kto zaobchádza so znečisťujúcimi látkami, je povinný dodržiavať osobitné predpisy (vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd, zákon NR SR č. 79/2015 Z. z.	Navrhovateľ súhlasí s pripomienkou a zároveň uvádza, že pripomienka má charakter upozornenia na dodržiavanie platnej legislatívy, ktorú má navrhovateľ povinné dodržiavať. Navrhovaná činnosť bude dodržiavať podmienky vyhlášky MŽP SR č. 200/2018 Z. z (kapitola *C.3.17 Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými*

o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a povinný urobiť potrebné opatrenia, aby pri zaobchádzaní s nimi nevnikli do povrchových alebo podzemných vôd a neohrozili ich kvalitu.	*právnymi predpismi* a rovnako aj ďalších podmienok určených súvisiacou legislatívou. Všetky opatrenia na zamedzenie potenciálneho vzniku negatívnych vplyvov z činnosti aj v súvislosti s potrebou havarijného plánu sú uvedené v kapitole *C.4 4. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie*.

3. **Vyjadrenie k doručenému stanovisku OU-PB-OSZP-2023/013725-002, zo dňa 17.10.2023, z Okresného úradu Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek ochrany prírody a krajiny.**

Bez požiadaviek.

4. **Vyjadrenie k doručenému stanovisku OU-PB-OSZP-2023/013749-002, zo dňa 26.10.2023, z Okresného úradu Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy odpadového hospodárstva.**

Bez požiadaviek.

5. **Vyjadrenie k doručenému stanovisku OU-PB-OSZP-2023/013749-002, zo dňa 30.10.2023, z Okresného úradu Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia.**

Bez požiadaviek.

6. **Vyjadrenie k doručenému stanovisku 84196/2023, zo dňa 6.11.2023, z Ministerstva životného prostredia SR, Sekcie posudzovania vplyvov na životné prostredie, Sekcie obehového hospodárstva, Odboru odpadového hospodárstva.**

Bez požiadaviek.

7. **Vyjadrenie k doručenému stanovisku 84614, zo dňa 7.11.2023, od Ing. Viera Kresánková**

Zámer „Dekontaminácia a spracovanie nemocničného odpadu v zariadení STERILWAVE“ navrhovateľa SPITALEX s.r.o., Nemocničná 979, 017 01 Považská Bystrica je zameraný na úpravu a zhodnocovanie zvlášť nebezpečných odpadov pochádzajúcich zo zdravotníckych zariadení. V predloženom zámere nie sú dostatočne vyhodnotené vplyvy na životné prostredie a zdravie dotknutého obyvateľstva. Podstatné ukazovatele sú zámerne bagatelizované. Nie sú vyhodnotené možné riziká, chýbajú konkrétne opatrenia a návrh monitoringu.	Navrhovateľ má za to, že predložený zámer navrhovanej činnosti bol spracovaný komplexne a opisuje všetky aspekty navrhovanej činnosti a zmeny, ktoré by činnosť v dotknutom okolí spôsobila. Popisoval a vyhodnocoval vplyv navrhovanej zmeny na životné prostredie so zreteľom na chránené územia, zdravie obyvateľstva, súčasné využitie územia v územnom pláne mesta Považská Bystrica a dostupné informácie o stave životného prostredia v území. Zámer vysvetľoval a opisoval vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia aj vzhľadom na Prílohu č. 9 k zákonu č. 24/2006 Z. z. a vyhodnocoval ich na základe aktuálneho stavu životného prostredia v okolí a dostupných informácií o zámere. Rovnako prihliadal na Prílohu č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z., kde je navrhovaný zámer bez limitne zaradený do časti A – povinného hodnotenia a vopred počíta s tým, že bude podliehať povinnému hodnoteniu zo strany príslušného orgánu štátnej správy.
V predloženom zámere plánuje navrhovateľ sterilizovať nebezpečné odpady zo zdravotníckych zariadení sterilizátorom STERILWAVE. Sterilizácia v uvedenom zariadení prebieha mikrovlnným žiarením a sterilizáciou vlhkým teplom. *Sterilizácia vlhkým teplom je upravená v normách:* - *Parná sterilizácia STN EN 285.2015+A1:2021 STN EN ISO 17665-1:2007 parné sterilizátor.*	V zámere aj predkladanej správe o hodnotení je jasne popísaný časový postup cyklu, ktorý je rovnako znázornený graficky a takisto je uvedené k akému úhynu mikroorganizmov dôjde. Rovnako je v oboch dokumentoch spracovaný presný technologický postup, level uhynutia mikroorganizmov a aj vyšpecifikované finálne zneškodňovanie spracovaného a dekontaminovaného odpadu (kapitola *A.2.9. Opis technického a technologického riešenia*). Navrhovateľ má za to, že spísané pripomienky k sterilizácii sú irelevantné, nakoľko princíp technológie predkladaného zámeru nie je sterilizácia, ale spracovanie a dekontaminácia nebezpečného odpadu. V zámere je jasné popísané, že nebude dochádzať k sterilizácii ale ku dekontaminácii odpadu aj na základe odporúčania Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, z oficiálneho stanoviska, ktoré je prílohou predkladaného zámeru (*Príloha č.4 – Stanovisko RÚVZ k zariadeniu SW 2021*).

Na nasledujúcom grafe je uvedený úhyn mikroorganizmov v závislosti na teplote. 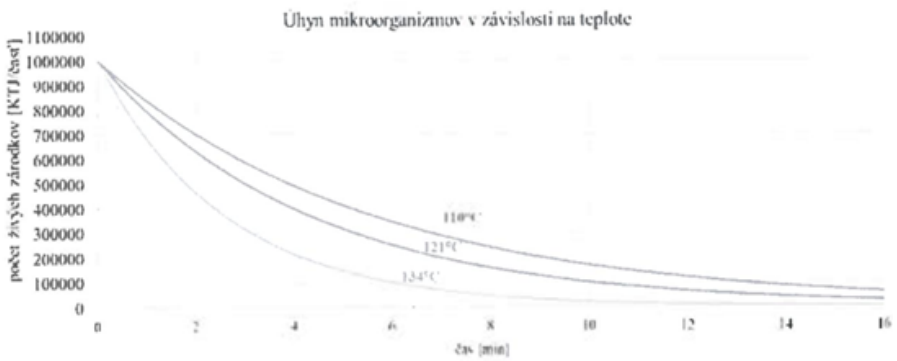 *To znamená, že pri teplote dekontaminácie 110°C, ktorú uvádza navrhovateľ v zámere nedochádza k úplnému úhynu mikroorganizmov. V zámere tento problém nie je riešený. Je uvedený len čas jedného cyklu v trvaní 30 minút, avšak z tohto údaju nie je zrejmé, koľko minút zotrvá kontaminovaný zdravotnícky nebezpečný odpad pri teplote 110°C. Sterilizátory pre použitie v zdravotníckych zariadeniach sú ako zdravotnícke pomôcky, regulované Nariadením Európskeho parlamentu a Rady: MDR 207/745 (Medical Devices Regulation) musia byť označené CE.* *Požiadavky na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia sú určené vo Vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 553/2007 Z. z. uvedenej vyhláške sú stanovené aj Hodnoty veličín pri sterilizácii vlhkým teplom nasledovne:*	Citácia predkladanej Správy o hodnotení, kapitola *A.2.9. Opis technického a technologického riešenia*: *„Účelom prevádzkovania zariadenia je* ***spracovanie a dekontaminácia*** *odpadu kategórií 18 01 01, 18 01 02 a 18 01 03 zo zdravotníctva prostredníctvom mechanickej úpravy a mikrovlnného žiarenia. Výsledný odpad z technologického procesu bude odpad bez nebezpečných vlastností – odpad v kategórii „O“, teda „ostatný odpad“, katalógové číslo 19 12 12, ktorý neuvoľňuje nepríjemné pachy ani výpary a nie je potrebné ho následne drviť. Fyzikálne a bakteriologické vlastnosti výsledného odpadu ho robia vhodným na zhodnotenie rovnakými spôsobmi ako bežný komunálny odpad. Podľa Zákona o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 79/2015 Z. z., jeho Prílohy č. 8 sa odpady kategórie 18 01 01, 18 01 02 a 18 01 03 zakazujú zneškodňovať skládkovaním. Zároveň podľa § 13, bod e), 3. tohto zákona sa odpad zo zdravotnej starostlivosti a veterinárnej starostlivosti, ktorého katalógové číslo pred jeho spracovaním je uvedené v prílohe č. 8, v rámci ktorých sú zaradené katalógové čísla odpadov 18 01 01, 18 01 02 a 18 01 03, spracovanie takéhoto odpadu a každá následná zmena jeho katalógového čísla nemá vplyv na zákaz jeho skládkovania****. Vzhľadom na to bude výsledný odpad dočasne skladovaný v prekrytom kontajneri (VKK), z ktorého bude odpad po naplnení odvážaný do spaľovní, ale už komunálneho odpadu (odpad po spracovaní charakterizovaný ako ostatný „O“) alebo v prípadne vhodnosti výsledného odpadu do cementární, respektíve iného spaľovacieho zariadenia na zhodnotenie.*** P. Ing. Kresánková uvádza, že v zámere nie je identifikovaný čas, počas ktorého dochádza k pôsobeniu na mikroorganizmy. Táto informácia bola presne popísaná v zámere navrhovanej činnosti a rovnako je uvedená aj v predkladanej správe o hodnotení. Citácia z predkladanej správy o hodnotení, kapitola *A.2.9. Opis technického a technologického riešenia:*

Menovitá sterilizačná teplota (teplota nasýtenej vodnej pary)	Tlak (zaokrúhlene)	Pretlak (zaokrúhlene)	Doba sterilizačnej expozície	Poznámka
121 °C	205 kPa	105 kPa	20 min.	
134 °C	304 kPa	204 kPa	4 min.	Len pre nebalené kovové nástroje na okamžité použitie sterilizované v prístrojoch, kde sa vykonáva vákuový a BDT a ktoré dosahujú vo fáze odvzdušňovania tlaku minimálne 13 kPa. Nepoužívajú sa v CS.
134 °C	304 kPa	204 kPa	7 min.	Len v prístrojoch, kde sa vykonáva vákuový a BDT a ktoré dosahujú vo fáze odvzdušňovania tlaku minimálne 13 kPa.
134 °C	304 kPa	204 kPa	10 min.	
134 °C	304 kPa	204 kPa	60 min.	Pre inaktiváciu prión v spojení s alkalickým čistením.*

* Nástroje, ktoré boli v kontakte s tkanivami pacientov s ochorením na Creutzfeldtovu-Jakobovu chorobu, musia byť zničené, nesmú sa resterilizovať.

Sterilizačná teplota uvedená v zámere navrhovanej činnosti 110°C nezodpovedá platným normám, ani požiadavkám na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia podľa legislatívy. V predloženom zámere absentuje odvolávka na platnú legislatívu a preukázanie súladu s navrhovanou činnosťou. Napriek takejto benevolencii vo vzťahu ku sterilizačnej teplote nie je v zámere navrhnutý žiadny monitoring. Opatrenia v zámere sú len formálneho charakteru.

„Po uzavretí bezpečnostných dverí operátor spustí automatický proces. Nemocničný odpad určený pre dekontamináciu je možné rozomlieť bez nutnosti segregácie (pevný, mäkký, sklo, plast, obväzy a podobne). Odpad je jemne rozomletý pomocou rotačných nožov s otáčkami 1500 ot/min, po dobu 5 – 7 minút. Teplota procesom stúpne na 70 °C a objem odpadu sa zníži do 85%. V ďalšom kroku je odpad vystavený teplote 100 až 110 °C, generovanej vysokofrekvenčným mikrovlnným generátorom a táto ***teplota naň pôsobí po dobu 20 minút za účelom redukcie mikroorganizmov o minimálne 6log10.“***

Vzhľadom na citáciu vyššie (§ 13, bod e), 3. tohto; Zákon č. 79/2015 Z. z.) odpady kategórií 18 01 01, 18 01 02 a 18 01 03 nesmú byť zneškodňované skládkovaním a nemá na to vplyv akákoľvek ich úprava. Navrhovateľ túto zákonnú skutočnosť rešpektuje a aj na základe toho deklaruje, že odpad, ktorý bude vychádzať zo zariadenia bude nasledovne zhodnocovaný v zariadeniach spaľovaním. To znamená rovnako to, že aj napriek tomu, že dekontamináciou dôjde k redukcii MO o minimálne 6log10, akékoľvek riziko, ktoré by vyplývalo z nedostatočného odstránenia MO bude eliminované konečným zhodnotením v spaľovni.

Všetko vyššie spomenuté samo o sebe vyjadruje, že navrhovateľ problematiku riešil a dodržuje všetky zákonom stanovené postupy.

Pripomienky v stanovisku smerujú a odvolávajú sa ku norme pre parnú sterilizáciu, čo je avšak iná metóda zbavovania nebezpečných vlastností, preto nie je relevantné ju aplikovať pre proces mechanickej úpravy a mikrovlnného žiarenia. Vzhľadom na to je rovnako irelevantné používať graf a tabuľku uvedenú v stanovisku p. Kresánkovej, nakoľko sa venujú sterilizácii vlhkým teplom (autokláv) a zámerom ide o proces dekontaminácie mechanicko – fyzikálnou úpravou (rozomletie a mikrovlny).

Nakoľko v slovenskej legislatíve nie sú priamo ukotvené predpisy pre nespaľovacie zariadenie na dekontamináciu tohto typu, nie je možné sa

	odvolávať na konkrétne vyhlášky či zákony. Vzhľadom na to navrhovateľ reflektoval na všetky dostupné zákonné ustanovenia, ktoré je potrebné dodržiavať. Rovnako navrhovateľ oslovil relevantný úrad – Regionálny úrad verejného zdravotníctva a prihliadal na podmienky z oficiálneho odborného stanoviska, ktoré je prílohou predkladanej správy o hodnotení (*Príloha č.4 – Stanovisko RÚVZ k zariadeniu SW 2021*). Zároveň dokladoval niekoľko certifikátov, ktoré hovoria o relevantnosti tohto zariadenia na využívanie tak ako je uvedené v zámere. Zariadenie tohto typu je rovnako využívané v iných krajinách Európskej únie a rovnako tak aj napríklad v Českej republike. Zariadenia sú vyrábané vo Francúzsku, **majú CE certifikát** (vyhovuje právnym predpisom EÚ) a BERTIN TECHNOLOGIES je certifikovaný na ISO 9001 – 2008. CE certifikát je v Správe o hodnotení doplnený a je súčasťou *Prílohy 4 Certifikáty zariadenia STERILWAVE 440*.
Navrhované zariadenie STERILWAVE je v prevádzke aj v iných štátoch, napr. aj v Namíbii. V Namíbii boli pre prevádzku zariadenia prijaté adekvátne opatrenia.	Navrhovateľ má za to, že v zámere aj v správe o hodnotení popísal všetky potrebné opatrenia pre zabezpečenie bezpečného prevádzkovania zariadenia. Bližšie spresnenie opatrení sa predpokladá v rozhodnutí s posudzovania vplyvov na životné prostredie a v nasledujúcich povoľovacích procesoch na predmetnom Okresnom úrade.
Napr.: *Zmierňovanie: Pravidelne vykonávajte mikrobiologické testy výstupného materiálu. Toto by malo byť prostredníctvom nezávislej monitorovacej agentúry alebo oficiálnych orgánov.*	Navrhovateľ súhlasí s pripomienku a v správe o hodnotení popisuje, že sa odporúča vykonávať biologická kontrola každých 200 cyklov pomocou sád (kitov) dodávaných k zariadeniu. Zároveň plne akceptuje a súhlasí s potrebou mikrobiologických testov výstupného materiálu nezávislou monitorovacou agentúrou, respektíve kompetentným úradom. Navrhovateľ zároveň konštatuje, že považuje za realistickejšie porovnávať zariadenia tohto typu s krajinami, ktoré sú svojim štátnym zriadením Slovenskej republike „bližšie“, respektíve je relevantnejšie brať do úvahy štáty, ktoré sú súčasťou Európskej únie v porovnaní so spomínanou Namíbiou. V Českej republike, kde je schválených niekoľko

	takýchto zariadení prebieha mikrobiologický monitoring raz ročne prostredníctvom ÚVZ ČR.
Prístroj STERILWAVE bude vypúšťať plynné splodiny. Zmierňovanie: Malo by sa vykonávať pravidelné (mesačné) monitorovanie emisií, prinajmenšom pre prvý rok. Ak sú emisie pod prahovými hodnotami Namíbie, monitorovanie sa môže zmierniť potom raz ročne. Malo by sa to uskutočniť prostredníctvom nezávislej monitorovacej agentúry resp. úradných orgánov.	Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti sa nepredpokladá, že by pri bežnej prevádzke dochádzalo k úniku znečisťujúcich látok do ovzdušia, ktoré by spôsobovali významný negatívny vplyv na životné prostredie. Navrhovaná technológia pracuje ako uzavretý systém, ktorý nevypúšťa do vonkajšieho ovzdušia žiadny odpadový vzduch s obsahom škodlivín. Celé zariadenie funguje na elektrickú energiu. Jediným výstupom do ovzdušia zo zariadenia je vodná para. Tá prejde v rámci procesu, v každom cykle, mikrovlnným žiarením a teplotou 110 °C a rovnako je vypúšťaná cez HEPA filter, takže sa nepredpokladá obsah znečisťujúcich látok. Zároveň je v zariadení používaný ozonátor, za účelom zníženia zápachu generovaného pri likvidácii. Navrhovaná činnosť vzhľadom na vyššie spomínané nespadá do kategórií stredného ani väčšieho stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia a teda sa na ňu neuplatňujú emisné limity. Zariadenie je konštruované tak, že sa nepredpokladá, že by vypúšťalo znečisťujúce látky do ovzdušia, najmä vzhľadom na využívanie HEPA filtrov a samotný proces. Navrhovateľ sa stotožňuje so stanoviskom OU-PB-OSZP-2023/013749-002, zo dňa 30.10.2023, z Okresného úradu Považská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Úsek štátnej správy ochrany ovzdušia, ktorý nemal pripomienky k predkladanému zámeru a ani nepožadoval ďalšie posudzovanie podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Navrhovateľ rovnako súhlasí s pripomienkou, že*: „Na elimináciu znečisťujúcich látok do ovzdušia je potrebné používať stavebné mechanizmy v dobrom technickom stave, aby sa zabránilo nadlimitným emisiám z ich výfukových plynov.“*, čo je upresnené aj v samotnej správe o hodnotení.

Prístroj STERILWAVE by mal byť pravidelne kontrolovaný a dobre udržiavaný, popísané v návode na obsluhu, aby sa minimalizovali prevádzkové problémy a aby sa ich zisťovali skôr, než začnú byť vážne.	Navrhovateľ akceptuje pripomienku a má za to, že v zámere a v správe o hodnotení popísal, že prístroj bude pravidelne kontrolovaný a servisovaný a všetky úkony budú zaznamenávané v prevádzkovom denníku zariadenia.
Aj keď mikrovlnné žiarenie nie je také nebezpečné (v porovnaní napr. s röntgenovým žiarením), mal by sa pravidelne testovať únik mikrovlnnej energie.	Navrhovateľ má za to, že vzhľadom na umiestnenie zariadenia mimo obytnej zástavby a v rámci budovy, je ovplyvnenie obyvateľstva elektromagnetickým žiarením nepravdepodobné a meranie nie je potrebné ak navrhovateľ tak ako popisuje v zámere a správe o hodnotení bude rešpektovať všetky požiadavky vyhlášky MZ SR č. 534/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického žiarenia a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému žiareniu v životnom prostredí a bude rešpektovať všetky požiadavky relevantné vzhľadom k zákonom a zariadeniu. Zariadenia rovnako majú CE certifikát a teda vyhovujú všetkým právnym predpisom EÚ aj v tomto smere.
Vyjadrenia v predloženom zámere nie sú jednoznačné. Navrhovateľ napr. neuvádza odkiaľ budú pochádzať vstupy (menuje viac okresov, ale aj všeobecne zdravotnícke zariadenia bez udania lokality). Z toho je zrejmé, že vplyvy prepravy nebezpečných odpadov nie sú v predloženom zámere dostatočne vyhodnotené. V zámere nie je uvedené ani akým spôsobom plánuje navrhovateľ svoju činnosť včleniť do existujúcich zmluvných a partnerských vzťahov. Na strane 16 zámeru je uvedené „Odpad je dovezený vopred dohodnutou spoločnosťou podľa §26 Povinnosti pri preprave nebezpečného odpadu na území Slovenskej republiky, Zákona o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 79/2015 Z. z. a Vyhlášky č. 64/1987 Zb. (Vyhláška ministra zahraničných vecí o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR)". Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ plánuje nebezpečný odpad zo zdravotníckych zariadení dovážať na Slovensko aj zo zahraničia. Cieľom Slovenska však nie je prioritne zneškodňovať na svojom území odpad iných štátov prevádzkovaním zariadení na zhodnocovanie nebezpečných odpadov. Vzhľadom k uvedenej skutočnosti je potrebné jasne a zrozumiteľne uviesť odkiaľ budú vstupné nebezpečné odpady pochádzať a ich dodávky doložiť napr. zmluvami o budúcich zmluvách.	Pripomienka je irelevantná a je len dedukovanou domnienkou. Navrhovateľ jasne opisuje okresy, z ktorých sa bude dovážať odpad na spracovanie a rovnako ukladá aj orientačnú vzdialenosť do 60 km od miesta realizácie navrhovanej činnosti. V tomto kroku dokumentácie, nakoľko podľa Zákona č. 24/2006 predkladaná dokumentácia automaticky spadá do posudzovania vplyvov na životné prostredie, je navrhovateľ schopný určiť len popísané skutočnosti. Navrhovateľ bude odpad odoberať od dodávateľov odpadov len na základe platných zmlúv. Navrhovateľ plánuje primárne obstarávať NsP v Považskej Bystrici a až následne zazmluvňovať ďalšie zariadenia, ktoré sú producentami dotknutých odpadov. Preto v tomto momente nie je možné určiť, presných dodávateľov. Bližší opis je v Správe o hodnotení, najmä v časti *A.2.9 Opis technického a technologického riešenia.* Navrhovateľ neplánuje dovážať odpad zo zahraničia. To, že sa bude riadiť Vyhláškou č. 64/1987 Zb. ministra zahraničných vecí o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR) je len splnenie bežného bezpečnostného opatrenia, pre čo najbezpečnejší prevoz nebezpečného odpadu a nijakým spôsobom nedefinuje, že sa odpad bude dovážať zo zahraničia. Navrhovateľ neplánuje dovážať odpad zo zahraničia,

	ani to nijakým spôsobom nepopisuje v zámere. Na základe Zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej preprave, § 34 Preprava nebezpečných vecí, bod 1: „V cestnej doprave možno prepravovať len nebezpečné veci, ktorých prepravu povoľuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná) (ďalej len „dohoda ADR“). Bod neplatí len v prípadoch, do ktorých nespadá predkladaný zámer. Na základe toho, navrhovateľ len plní zákonné ustanovenia.
Podstatné vplyvy navrhovanej činnosti sú v zámere bagatelizované, resp. zámerne nejasne definované. *Napr. na strane 14 zámeru je uvedené „Navrhnutá technológia si vyžaduje dodávku vody pre potreby nástreku vchádzajúceho odpadu v prípade jeho nedostatočnej vlhkosti (4 – 6 l/cyklus)“. Na strane 15 zámeru sa uvádza: „Množstvo pary bude činiť maximálne 6 – 8 kg v jednom cykle.“. Na strane 13 zámeru je uvedený rezulát: „Pri mikrovlnnej úprave odpadu nevznikajú žiadne odpadové tekutiny, len malé množstvo čistej vodnej pary“. Z uvedeného zámeru je zrejmá bagatelizácia vplyvu. Ak v jednom 30 - minútovom cykle vznikne 8 kg pary, potom za hodinu v navrhovanej technológii vznikne 16 kg pary. V prepočte 16 kg pary na objem, zistíme že za hodinu v danom zariadení vznikne 27 200 litrov = 27,2 m^3 pary. Navrhovateľ v zámere uvádza, že počas prevádzky bude zariadenie pracovať v 24 cyklovom režime. Z uvedeného vyplýva, že navrhovaná technológia denne vyprodukuje do ovzdušia 326 400 litrov pary, čo nie je tak malé množstvo, ako navrhovateľ uvádza.*	Navrhovateľ v správe o hodnotení detailnejšie rozpísal a zdôvodnil vznikajúce množstvá vodnej pary zo zariadenia, aj pre hypoteticky maximálne množstvo vodnej pary za rok, ktoré bude s veľkou pravdepodobnosťou nižšie, vzhľadom na praktické skúsenosti z iných prevádzok rovnakého zariadenia, kde väčšinou nedochádza k maximálnemu naplneniu jednej dávky na 88 kg, nedochádza vždy k potrebe úvodného nástreku a rovnako vlhkosť prijímaného odpadu je variabilná. Rovnako sú v správe o hodnotení vyhodnotené vplyvy na životné prostredie a obyvateľstvo. V pripomienke p. Ing. Kresánkovej je prepočítané množstvo vodnej pary z hmotnostnej jednotky (t) na jednotku objemovú, špecificky na litre, ktorá je vzhľadom na vlastnosti pary v objemových jednotkách číselne výraznejšia. Vodná para je bežnou súčasťou životného prostredia a to nie len v zmysle produkcie z rôznych technologických zariadení ale najmä ako plyn prirodzene sa vyskytujúci v atmosfére. Je súčasťou kolobehu vody a cyklov v prírode. V aktuálnej legislatíve nejestvujú limity, ktoré by boli definované pre vodnú paru. V zmysle skleníkových plynov sa uvažuje vo väčšine prípadov (aj vzhľadom na vyššie spomenuté) s produkciou metánu a CO_2. Sama o seba vodná para má potenciál ovplyvňovať mikroklimatické podmienky daného územia, no to v prípade ak hovoríme o rádovo vyšších množstvách. Zmeny v mikroklimatických podmienkach, ktoré vodná para môže spôsobiť súvisia najmä s potenciálnou tvorbou námraz a prípadnej zvýšenej tvorbe hmiel, inverzie. To je ale vzhľadom na množstvo vypúšťanej pary a polohu navrhovanej činnosti (prítomnosť Váhu v blízkosti, činnosti

	v mieste kotlinového charakteru pri rieke) možné považovať za nevýznamný príspevok vzhľadom na spomínané množstvá. Vplyv vypúšťanej vodnej pary, ktorá by mohla spôsobiť mikroklimatické zmeny sa zvažujú skôr pri tepláreňach, alebo jadrových elektrárňach, kde sa uvažuje s chladiacimi blokmi. Vzhľadom na to navrhovateľ trvá na tom, že v produkcii vodnej pary, ktorá môže vzniknúť za rok, z pohľadu umiestnenia činnosti ide o malý vplyv na to aby spôsobil významnú negatívnu zmenu v mikroklimatických podmienkach daného územia.
*V zámere nie sú dostatočne vyhodnotené vzťahové veličiny a súvislosti, resp. sú zámerne skreslené. Na strane 57 zámeru je uvedená napr. materiálová bilancia nasledovne: „Prevádzka technologického zariadenia pre zhodnocovanie zdravotníckeho nebezpečného odpadu je plánovaná pre predpokladané kapacitné spracovanie nebezpečného nemocničného odpadu na úrovni približne 2112 kg denne (1 cyklus = 88 kg = 30 minút, počas 12 hodinovej prevádzkovej doby, v 2 zmenách denne). To znamená pri približne 250 pracovných dňoch ročne, s maximálnou k**apacitou** približne **530 t.**“. „Procesom dôjde k zníženiu hmotnosti o 25% čo znamená, že množstvo vyprodukovaného dekontaminovaného odpadu bude približne 1584 kg/deň a 396 t/rok (v prepočte na 260 pracovných dní za rok).“* *Z uvedenej materiálovej bilancie vyplýva, že pri prepočtoch sa stratilo 134 t nebezpečných odpadov. Nikde v zámere nie je uvedené, ako s týmto rozdielom bude nakladané. Uvedený rozdiel nie je možné vysvetliť tým, že došlo k jeho odpareniu. Rozdiel vody na vstupe (4-6 l/cyklus) a rozdiel vody na výstupe (6-8 kg v jednom cykle) predstavuje len 2 kg na cyklus, teda 4 kg/h, 48 kg/deň a 12 t/rok. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade započítania uvedeného odparenia vody (12 t) chýba vysvetlenie, do ktorej zložky životného prostredia sa dostane 122 t materiálu pochádzajúceho zo zvlášť nebezpečných odpadov. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o 23% z celkových výstupov je potrebné preukázať vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie nezávislými posudkami odborne spôsobilých osôb, ktoré budú*	Materiálová bilancia spracovaných a dekontaminovaných odpadov je do veľkej miery závislá od tej konkrétnej spracovávanej várky, ktorá je prijímaná. Jej množstvo závisí najmä od vlhkosti prijímaného odpadu a potreby nástreku odpadu v prípade jeho nedostatočnej vlhkosti pre rozomletie, ktorá je premenlivá. Množstvo potrebnej vody pre daný cyklus je na základe dávky určované samotným zariadením. Preto je možné vyčísliť len orientačné hmotnosti materiálových tokov a výstupov, nakoľko percento odparenej vody procesom spracovania a dekontaminácie je rôznorodé a nedá sa presne predikovať. Procesom teda nedochádza k „strate nemocničného odpadu“, ale k odpareniu vody. V Správe o hodnotení boli upresnené a vypočítané množstvá pre maximálny výstup vodnej pary ako signifikantného výstupu a rovnako boli graficky spracované pre lepšie porozumenie procesu (v kapitole *B.2.3. Odpady*).

súčasťou ďalšieho stupňa posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.	
V predloženom zámere je aj viac technických a odborných nejasností, ktoré znižujú kvalitu posudzovanej environmentálnej dokumentácie. Napr. na str. 15 je uvedené" Vozidlá dovážajúce odpad zaparkujú pred budovou na vyhradené parkovacie miesto patriace k budove a z nich budú ukladané v uzavretých vreciach do skladovacieho chladiaceho zariadenia". V ďalšom texte je už uvedené, že na prepravu budú využívané vaky. *V tom istom odseku je uvedené: „Zváženie a nakládka zaberú približne 5 minút." Jedná sa o vykládku auta s nosnosťou do 3,5 tony s jedným zamestnancom na zmene a prípadne jedným garantom. Uvedené tvrdenie je nesprávne nielen v tom, že sa jedená o nakládku, ale o vykládku, ale najmä v tom, že zváženie a vykládku nie je možné zrealizovať v časovom horizonte 5 minút."*	Citovaná časť je v rámci zámeru popisovaná v časti technologického opisu zariadenia, časť „Technologická obsluha", v ktorej je opisovaný celý postup spracovania odpadu od naloženia odpadu u produkovateľa odpadu až po vyloženie spracovaného odpadu zo zariadenia. Nižšie citujeme celý odsek a nie len spomenuté časti v stanovisku od p. Ing. Kresánkovej, z ktorého vyplýva, že ide o trvanie 5 minút je pre nakládku odpadu do zariadenia na 1 cyklus a nie pre vykládku celého dovezeného odpadu z vozidla. Z pohľadu terminológie akceptujeme pripomienku v stanovisku pre potrebu jednotnosti používaných termínov pre „vrecia" a „vaky". Pre zjednotenie, odpad bude prevážaný v uzatvárateľných vreciach. Terminológia bola rovnako zjednotená v predkladanej správe o hodnotení. *„**Technológie a obsluha*** *Odpad je dovezený vopred dohodnutou spoločnosťou podľa § 26 Povinnosti pri preprave nebezpečného odpadu na území Slovenskej republiky, Zákona o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 79/2015 Z. z. a Vyhlášky č. 64/1987 Zb. (Vyhláška ministra zahraničných vecí o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR). Zvoz odpadu k technologickému zariadeniu sa bude zabezpečovať vozidlami kategórie N1 do 3,5 tony, vo frekvencii približne 1 – 2 krát za deň. Vozidlá dovážajúce odpad zaparkujú pred budovou na vyhradené parkovacie miesto, patriace k budove a z nich budú ukladané v uzavretých vreciach do skladovacieho chladiaceho zariadenia, ktoré bude súčasťou prevádzky. Pred naložením do zariadenia sa každý vak s odpadom zváži na externej elektronickej váhe umiestnenej mimo zariadenia a zaznamená sa celková hmotnosť vloženej dávky, prípadne dielčie hmotnosti dávky od jednotlivých pôvodcov. Vloženie vakov s odpadom sa vykonáva manuálne, vložením vakov s odpadom do zariadenia. Zváženie a nakládka zaberú približne 5 minút. Samostatne obsluhovať zariadenie môžu len zaškolení zamestnanci*

	prevádzkovateľa, ktorí sú starší ako 18 rokov a sú telesne a duševne spôsobilí vykonávať prácu obsluhy. K obsluhe zariadenia je potrebný 1 pracovník (v prípade 1 zmeny). Všetok odpad určený na spracovanie a dekontamináciu sa do komory prístroja vloží vrátane obalu, v ktorom je zhromažďovaný. V prípade akéhokoľvek podozrenia, že odpad určený k dekontaminácii neodpovedá prevádzkovému poriadku, prebehne kontrola a v prípade ak odpad nevyhovuje požiadavkám na odpady spracovávané v zariadení, bude zabezpečené jeho zneškodnenie v zariadení k tomu určenému.....“
Celkovo predložený zámer poskytuje množstvo neúplných informácií o navrhovanej činnosti, resp. ich zámerne, alebo nevedomky skresľuje, čo vzbudzuje obavy obyvateľstva o ich zdravie a kvalitu životného prostredia v dotknutej lokalite. Navrhovanú činnosť je preto nevyhnutné posúdiť v správe o hodnotení podľa zákona č. 24/2006 Z.z., pretože existujú významné pochybnosti o základných údajoch uvedených v samotnom zámere k navrhovanej činnosti. V rámci správy o hodnotení je potrebné predložiť aj primerané hodnotenie navrhovanej činnosti v zmysle platnej legislatívy. V zmysle objektívneho posúdenia požadujem, aby súčasťou správy o hodnotení boli aj objektívne posudky vypracované odborne spôsobilými osobami v rámci hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj dotknuté obyvateľstvo.	Navrhovateľ má za to, že v predloženom zámere aj v správe o hodnotení navrhovanej činnosti boli komplexne spracované všetky dostupné informácie k posudzovanej technológii a zároveň je dostatočne zdôvodnený jej prínos v regióne. Popisoval a vyhodnocoval vplyv navrhovanej zmeny na životné prostredie so zreteľom na chránené územia, zdravie obyvateľstva, súčasné využitie územia v územnom pláne mesta Považská Bystrica a dostupné informácie o stave životného prostredia v území. Zámer vysvetľoval a opisoval vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia aj vzhľadom na Prílohu č. 9 k zákonu č. 24/2006 Z. z. a vyhodnocuje ich na základe aktuálneho stavu životného prostredia v okolí a dostupných informácií o zámere. , Navrhovateľ rovnako akceptoval požiadavku o vyhodnotenie navrhovaného zámeru v správe o hodnotení, nakoľko s prihliadnutím na Prílohu č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z., ide o činnosť, ktorá bez limitne spadá do kategórie A – povinného hodnotenia, ako je uvedené v úvode Zámeru. Na základe toho sa predkladá priložená správa o hodnotení aj s relevantnou Odpadovou štúdiou vypracovanou odborne spôsobilou osobou.